

一、
 二、
 三、
 四、
 五、
 六、
 七、
 八、
 九、
 十、

84

10

10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044

সুখ্যমুখ্য
সুখ
চৈয়দ
আখুল
মালিক

উন্নতি পাবলিশিং কোম্পানী

সমুদ্র তটভাগ : আধি ১২০৫ শক, অক্টোবর
১৯৩৩; প্রকাশক : জীবনবিহাবী চক্রবর্তী,
ভুবানী পাবলিচিং কনহার্ণ, ১-এইচ-
বাধানাথ মল্লিক লেন, কলিকতা ৭০০১২

আঠাব টকা পঞ্চাশ পইচা মাথোন

মুদ্রক : শ্রীপ্রদত্ত কুমারবর্কটী, কলকাতা ৫০,
বালুা বাইনেল স্ট্রীট, কলিকতা ৭০০০২. বন্ধা :
সাহা বাইজি: বর্কট, ১৩৩, কেশবচন্দ্র সেন স্ট্রীট,
কলিকতা ৭০০০০২

বেটুপাত : তুষাৰ সান্থাল

ਸ੍ਰ ਕ ਯ ਸ੍ਰ ਸ਼ੀ ਵ ਸ਼ ਧ

প্ৰথম তাৰিখৰ পাণ্ডৰপৰা

বচনাকাল

১৪. ১০. ৪৮ৰপৰা ৬. ১১. ৪৮লৈ

প্ৰথম প্ৰকাশ
এপ্ৰিল ১৯৬০ চন

মূল্য
এলেন প্ৰেচ
৩০ বিডন ষ্ট্রীট
কলিকতা

অৰ্পণ
মোৰ প্ৰজ্ঞাতাজন শিকাগুৰু
আজীৱন সাহিত্যসেৱী
শ্ৰীভিদ্বেশ্বৰ নেওগদেৱৰ
কবকল্পত

প্ৰচ্ছদ চিত্ৰ
হেমন্ত বিশ্ব
কলিকতা

পৰিবেশক
শৰাসি পুথিঘৰ
ট্ৰাফ ব'ৰ্ড
মোমবাট

বচন আৰু প্ৰকাশ
চৈয়দা আবদুল হালিক

ভবানী পাবলিটিং কম্পাৰ্শ-একাৰ্মিত

মালিকৰ

অন্তৰ কিতাপ

অকল্লু ০ একাবৈকা বৃত্ত ০ বৌদ্ধম বোদনা

অকল্লু অকল্লু ০ দুৰবা ধৰ্মায় ন'হল

অৰ্পণ

মোৰ প্ৰভাভাজন শিক্ষাগুরু

আজীবন সাহিত্যসেৱী

৮ ডিম্বেশ্বৰ নেওগদেৱলৈ

মোৰ 'স্বকয়মুখীৰ বন্ধ' নামৰ উপক্ৰাস্থনৰ এইয়া সপ্তম তাঙৰণ ।
কিতাপখনে সমালোচক আৰু পাঠকৰ সমাদৰ লাভ কৰিব পৰাৰ
কাৰণেই এই তাঙৰণ উলিয়াওলগীয়া হৈছে । ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ে
অসমীয়া ভাষাৰ পাঠ্যক্ৰমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি ইয়াৰ সাহিত্যিক-মূল্যক
স্বীকৃতি দিছে । নেচনেল বুক ট্ৰাষ্টে ইয়াৰ অনুবাদ অন্তান্ত ভাষালৈ
কৰাইছে । ইতিমধ্যে হিন্দী আৰু বাংলা অনুবাদ প্ৰকাশ হৈ গৈছে ।
অন্তান্ত ভাষালৈও অনুবাদ হৈ আছে ।

এক অক্ষয়নীয় এলাহৰ কাৰণেই হঠক নাইবা নিজৰ লেখাৰ
প্ৰতি দুৰ্বলতাৰ কাৰণেই হঠক মই উপক্ৰাস্থন প্ৰথম লেখাত ধকাৰ
ধৰণেই থাকিবলৈ এৰি দিছোঁ ; যদিও হয়তো ক'বাত হাত ফুৰালে
কিবা ভাল হ'লহেঁতেন ।

আশা ৰাখিছোঁ এই উপক্ৰাস্থনে অতদিনে পাই অহাৰ দৰেই
এতিয়াও ৰাইজৰ মৰম পাব ।

৬ অক্টোবৰ ১৯৮৩

বোৰহাট

আব্দুল মালিক

নৈখনে কথা কয়।

বহুত পুৰণি কথা।

কথাবোৰ দুয়োপাৰৰ গৰাত লাগি লাগি ৰয়। বিৰিণাৰ পাতত বহুত দিনলৈ লাগি থাকে। বতাহজাক আহি পুৰণি কথাবোৰ বিৰিণা-পাতৰপৰা ক'বালৈ লৈ যায়।

তথাপি কথাৰ শেষ নাই।

ধনশিৰিয়ে পৰ্বতৰ কথা জানে, ভৈয়ামৰ কথা জানে, ভৰপূৰ গাঁৱৰ কথা জানে, এৰাবাৰীৰ কথা জানে, বাৰিষাৰ কথা জানে, খৰালিৰ কথা জানে।

নদীৰ বুকুত অনন্তকালৰ কথা! বেজাৰৰ, আনন্দৰ, হাঁহিৰ, কান্দোনৰ জয়ৰ, মৃত্যুৰ।

বহুত মৰমৰ কথাও জানে ধনশিৰিয়ে।

কথাবোৰ পুৰণি হয়, ধনশিৰি নতুন হয়। বাৰিষাৰ বানে খৰালিৰ বেদনা ধুই লৈ যায়। কাহিনীবোৰো নিকা হয়।

ধনশিৰিৰ পাৰত নতুন কাহিনীৰ কুঁহিপাত গজে।

ধনশিৰি পাৰৰ ধন নোহোৱা জৰা-জীৰ্ণ গাঁও ডালিয়। ডালিয় গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুহঁতৰ গাত ডালিয় গুটিৰ বড়া তেজ প্ৰথমে কোনে দেখিছিলি ধনশিৰিয়ে জানে।

আনে নেজানে।

কেইবা শ' বছৰৰ পুৰণি গাঁও। আলৰ বুঢ়া বৰগছ কেইজোপা তাৰ সাক্ষী, নৈৰ পাৰৰ জয়াৰ মৰিশালিখন তাৰ সাক্ষী; গাঁৱৰ বুঢ়া-বুঢ়ীৰ মুখত আগৰ কালৰ সাধুকথাৰ শেষ নাই। নৈৰ ঘাটত হেজাৰ ডেকা-গাভৰুৰ চিন-মাৰ-যোৱা ধোজৰ দাগৰ স্মৃতি। বহুত হেজাৰ, বহুত লাখ।

খোজ দিব পৰা হ'লে, কেঁচুৱাই থিয় দিয়ে, গা' ভোণবৰ মাটিৰ লগত সন্পৰ্ক কমি আহে, কিন্তু মাটিয়ে ভৰিক কোনো দিন এৰি নিদিয়ে, মাটিৰ লগত ভৰিৰ খোজ জনবুজীয়া, এবাৰ নোৱৰা। মাটি আৰু ভৰি তলুৱা!—বহু।

ধনশিৰি নামি আহিছে নগা পাহাৰৰপৰা, কোনোবা নাগিনী গাভৰু নাচনি
কঁকালৰ চেও ধনশিৰিৰ গাত। ঠুঠ নাগিনীৰ হাঁহি—মিঠা, বাঢ়ালী—ফুৰ।

ধনশিৰিয়ে হাঁহে।

বৈ গৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰলৈ। লুইতৰ বাহৰ মাজত কিহৰ জানো সোণৰ সোলেংটো
বিচাৰি। অকণি ব'বো আজৰি নাই।

এষাৰ কথা কৈ যোৱা—ওহে।

এষাৰ কথা শুনি যোৱা—ওহে।

—নবয়।

নাচনি ধনশিৰিৰ কঁকালত দেও লগা, দেওধনিৰ চেও।

ধনশিৰি বৈছে দক্ষিণৰপৰা উত্তৰলৈ—নগা পাহাৰৰপৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰলৈ। ডালিম
গাঁৱক চিনি পায়, বহুত দিনৰপৰা।

পূবে ধনশিৰি, পছমে ডালিম। ধনশিৰিৰ পশ্চিম পাৰে ডালিম গাঁও।
তিনিবুৰি দহ ঘৰ মাহুৰ লক্ষ পুৰণি গাঁওখন। হিন্দু-মুছলমান, নেপালী-মিকিৰৰ
মিহলি গাঁও। নৈৰ একেবাৰে পাৰত ওঠৰ ঘৰ নেপালী, সিহঁতৰ ম'হ-গৰুৰ খুটি,
গৰু থকা গোহালি আৰু মাহুৰ থকা ঘৰ। সবিয়েহ পাৰে, গোমধান ৰোৱে গাধীৰ
বেচে, জলকীয়া, জাতিলাওৰ খেতি কৰে।

সিহঁতৰ গাতে লগা ছয়ত্ৰিশ ঘৰ মুছলমান। হুটা চুবুৰিত দুভাগ—ন-ডালিম,
পুৰণি-ডালিম—পিছে ডালিম গাঁও একেখনেই।

ধানখেতি কৰে, সবিয়েহ-মাটিমাহ, মৰাপাট কৰে, নৈৰ পূবফালে সিটো পাৰত
পাম খেতি কৰে, বিয়া পাতে, দৰভোজ কৰে, দন-কাজিয়া কৰে। মনে মনে
থাকে।

তাৰ সিপাৰে সবহাখিনি হিন্দুৰ পৰিয়াল—কছাৰী আৰু স্ততকুলীয়া মাহুৰ, এখন
বামুণো আছে। আঠ ঘৰ মিকিৰ।

ঈশৰ, আন্না, শিল আৰু গছ—সকলোৱে পূজা পায়। হুটো মহজিদ, এটা
নামঘৰ।

গধূলি গাঁৱলৈ ঈশৰ নামি আহে। হিন্দুৰ চোতালত কোনোবাই একাকি
লেনিয়া স্বৰৰ বৰঙিত গায় : পাৰে পৰি হৰি, কৰোহো কাতৰি ..

তকুৰাবাৰে মহজিদলৈ আন্না আহে।

কোনোবাই আজান দিয়ে—আন্না হ আকৰুৰ।

ধনশিৰিত বান আহিলে, বনৰীয়া হাতী ওলালে, কাৰোবাৰ ঘৰত জুই